

SAKSFREMLEGG REVIDERT FASTLEGEFORSKRIFT

Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Utvalget for oppvekst og omsorg	18.03.2014	012/14
Bystyret	02.04.2014	016/14

Rådmannens innstilling

18.03.2014 Behandlingen i Utvalget for oppvekst og omsorg

Forslag til hørings svar sak 12/14, Utvalget for Oppvekst og Omsorg 18. mars 2014 Mette Kalve (AP) og Tone Elvenes (SV)

Holmestrand kommune går imot forslaget fra Helse- og Omsorgsdepartementet om endring i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven med tilhørende forskrifter.

Holmestrand kommune mener at det ikke skal innføres reservasjonsrett for fastleger.

I denne saken er det to hensyn som må balanseres mot hverandre; hensynet til pasientenes lovmessige rettigheter og hensynet til fastlegens egen samvittighet, tro og livssyn. Holmestrand kommune kan forstå at situasjonen kan være krevende for den enkelte lege, men mener at pasientenes rettigheter må komme først. En endring av dagens lovverk vil svekke kvinners rettigheter i møte med helsevesenet. Holmestrand kommune mener hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst.

Kommunen har plikt til å yte nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven. Fastlegen har inngått avtale med kommunen og forplikter seg til å sørge for at alle pasienter får oppfylt sine rettigheter i henhold til dagens lovverk. Høringsforslaget legger opp til at det er den enkelte kommune som skal avgjøre om fastlegen skal gis mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort. Vi mener at denne typen saker må avgjøres av Stortinget.

Forslag Lasse Bernzsen (H) Holmestrand kommune går i mot den foreslåtte reservasjonsretten for fastlegger.

Ved alternativ votering mellom forslaget til Mette Kalve (AP)/ Tone Elvenes (SP) og Lasse Berntsens forslag ble Lasse Berntzens forslag vedtatt 4 mot 3 stemmer (Kalve, Elvenes og Arnesen) forslag vedtatt

OPOM-012/14 henstiller bystyret til å fatte følgende vedtak:

Holmestrand kommune går i mot den foreslåtte reservasjonsretten for fastleger.

02.04.2014 Behandlingen i Bystyret

Forslag fra Christina Berg, Ap, på vegne av Ap, SV og Sp:

Holmestrand kommune støtter ikke forslaget fra Helse- og Omsorgsdepartementet om endring i helse- og omsorgstjenesteloven og pasient- og brukerrettighetsloven med tilhørende forskrifter.

Holmestrand kommune mener at det ikke innføres reservasjonsrett for fastleger.

I denne saken er det to hensyn som må balanseres mot hverandre; hensynet til pasientenes lovmessige rettigheter og hensynet til fastlegens egen samvittighet, tro og livssyn.

Holmestrand kommune kan forstå at situasjonen kan være krevende for enkelte lege, men mener at pasientenes rettigheter må komme først. En endring av dagens lovverk vil svekke kvinners rettigheter i møte med helsevesenet. Holmestrand kommune mener hensynet til kvinner i en sårbar situasjon veier tyngst.

Kommunen har plikt til å yte nødvendig helsehjelp etter kommunehelsetjenesteloven. Fastlegen har inngått avtale med kommunen og forplikter seg til å sørge for at alle pasienter får oppfylt sine rettigheter i henhold til dagens lovverk.

Høringsforslaget legger opp til at det er den enkelte kommune som skal avgjøre om fastlegen skal gis mulighet til å reservere seg mot å henvise til abort. Vi mener at denne typen saker må avgjøres av Stortinget.

Forslag fra Rolf Hillestad, H, og Trine H. Bøe, KrF:

Holmestrand kommune ser behovet for at fastleger kan få en reservasjonsrett.

Det foreslåtte regelverket ivaretar prinsippet om respekt for de fastleger som kommer i konflikt med sitt personlige standpunkt i det etiske dilemma om hva som er et liv.

Medisinsk utvikling gir oss flere vanskelige problemstillinger. Det er derfor viktig at lovverket ivaretar både pasient og helsepersonell i de situasjoner hvor ulike prinsipielle syn møtes.

Vi mener det er uheldig at arbeidsgiver skal kreve at fastleger må gå imot sin personlige overbevisning i sitt arbeid. Vi ønsker et regelverk som sikrer åpenhet om hvilke tjenester fastlegen vil utføre til beste for sin pasient. Lover og regler bør være like i alle kommuner og det bør derfor være et nasjonalt regelverk.

VOTERING:

Rolf Hillestad og Trine H. Bøes forslag fikk 2 stemmer og falt. 25 stemte mot forslaget.

Ved alternativ votering mellom Utvalget for oppvekst og omsorgs forslag og Christina Bergs forslag, ble oppvekst og omsorgs forslag vedtatt med 16 mot 11 stemmer (Gregersen, Aas-Haug, Kalve, Sten, Maurstad, Arnesen, Berg, Kaworek, Vange, Agerup og Finden).

B-016/14 Bystyrets vedtak:

Holmestrand kommune går i mot den foreslåtte reservasjonsretten for fastleger.

Saksutredning

Helse og omsorgsdepartementet sendte 21/1-14 ut et høringsnotat med en tilføyelse i helse og omsorgsloven § 3-2 tredje ledd. Høringsfrist til HOD; 30.04.14.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/hod/dok/heringer.thml?id=1904>

Tilføyelsen skal gi hjemmel til forskrifter om mulighet for fastleger til å reservere seg mot henvisning og behandling ved alvorlige samvittighetskonflikter knyttet til liv og død. I denne omgang menes det med alvorlige samvittighetskonflikter først og fremst abort. Dersom det på et senere tidspunkt vil bli tillatt med aktiv dødshjelp i Norge vil hjemmelen også kunne omfatte dette. Hjemmelen gir ikke mulighet til å reservere seg mot forskrivning eller innsetting av prevensjon samt henvisning til assistert befruktning.

Videre foreslår departementet en endring i pasient og brukerrettighetsloven § 2-1 c fjerde ledd. Endringen skal gi grunnlag for forskrifter om utvidet rett til å skifte fastlege for pasienter som står på liste hos en fastlege som har reservert seg mot henvisning til abort. Dette skiftet skal ikke regnes som et skifte etter reglene om inntil to skifter per kalenderår.

Faktaopplysninger

Frem til 2011 hadde fastleger innarbeidet en reservasjonsmulighet som var støttet av Rådet for legeetikk og Helsetilsynet. Denne muligheten var ikke lovfestet eller regulert i en forskrift. I rundskrivet I-4/2011¹ skriver helse og omsorgsdepartementet "fastleger tilknyttet den kommunale helse- og omsorgstjenesten har i dag ingen lov- eller forskriftsfestet *rett* til å reservere seg av samvittighetsgrunner".

¹ http://www.regjeringen.no/pages/35682381/Rundskriv_reservasjon_I-4-2011.pdf

Vurderinger

Det er verdifullt for samfunnet å ha fastleger som reflekterer over etiske spørsmål knyttet til liv og død. For noen fastleger er det å måtte handle mot dype moralske overbevisninger ikke noe akseptabelt alternativ. Å pålegge en lege å handle mot dyp moralsk overbevisning som å henvise til provosert abort kan være en begrensning i samvittighets og religionsfriheten som er nedfelt i den europeiske menneskerettighets-konvensjonen artikkel 9. Samvittighets-og religionsfriheten og andre menneskerettigheter må avgrenses og veies mot hverandre.

Det er foretatt en kartlegging hos kommunens fastleger og man vet at reservasjonsmulighet i Holmestrand kommune ikke vil være et problem, med den legebemanningen vi har pr februar 2014.

Rådmannen velger å legge fram saken uten innstilling. Begrunnelsen er at sakens karakter anses å ha en større grad av politisk relevans, enn rent faglig.

Videre behandling

Bystyret uttalelse sendes høringsinstansen.

ⁱ http://www.regjeringen.no/pages/35682381/Rundskriv_reservasjon_I-4-2011.pdf